

‘Vacatureprobleem docenten groeit nog tot 2010’ Leraar gezocht

“Waar vroeger docenten een school zochten, is het nu andersom”, zegt Evert Weide, directeur van Docentenbank.nl. “De school zoekt docenten.” Ook aoc’s merken dat het lastiger wordt om vacatures op te vullen, met name in de Randstad.

Kort voor de start van het nieuwe schooljaar is in de Randstad het lerarentekort merkbaar. Het is echter moeilijk in te schatten hoe groot het probleem precies is, aldus Evert Weide, algemeen directeur van Docentenbank (docentenbank.nl). “Scholen werken nog hard aan de vervulling van vele vacatures, maar het gaat ons vast lukken.” Zo stelt hij. Bovendien verdiept de overheid zich met onder meer AOb en Onderwijsbond in maatregelen om werken in het onderwijs aantrekkelijker te maken. Wellantcollege is een klant van Docentenbank, wervings- en selectiebureau voor docenten en scholen. Eind augustus waren er, aldus de Wellant-site, op zestien locaties vijftig docentenvacatures, zowel parttime als fulltime. De site-info was niet helemaal bijgewerkt, maar met name het vmbo zocht nog docenten economie, Engels en Duits; een beeld wat ook op andere scholen in de Randstad zichtbaar is. De Wellantvestigingen hadden toen vakantie (tot 27 augustus), maar bijvoor-

Het lerarentekort in het voortgezet onderwijs zal rond 2010-2011 een piek hebben; ook aoc’s zullen er last van krijgen

beeld op De Groenstrook werden druk sollicitatiegesprekken gevoerd. “We hebben maandag (20 augustus) geïnventariseerd”, vertelt Geert Bruins, adjunct-directeur van de vmbo-vestiging in Aalsmeer. “We hadden toen nog voor 92 uur vacatures. In gesprek met de Onderwijs BV en de Docentenbank hebben we het nu voor wiskunde, biologie en Duits kunnen invullen. Je ziet toch dat de week voor de scholen beginnen, er weer wat aanbod is. Daar moet je bij zijn.”

Ook de mbo-vestiging in Aalsmeer is de week voor de start van het nieuwe schooljaar druk bezig om vacatures op te vullen. Er werd gezocht naar docenten voor economie en Engels. Met Engels zijn vorderingen, maar met economie zijn we nog niet klaar, aldus directeur Els Jongma. “Een week voor de start gaat het bij elkaar nog om ongeveer 1 fte.”

Elders

Bij Wellantcollege is, zoals ook bij andere scholen in de Randstad, het probleem waarschijnlijk het grootst, maar ook bij andere aoc's gaat het niet vanzelf. Helicon Opleidingen bijvoorbeeld telt nog een tiental vacatures. Dick van der Star, directeur van het mbo in Helmond, zoekt een docent economische vaardigheden en maakt zich daar wel zorgen over. “Ik heb bij mijn collega in Bostel gezien dat het veel moeite kost.” Guido Voets, hoofd P&O, heeft er alle vertrouwen in. “Vaak kijken managers even hoe de leerlinginstroom zal zijn voor ze gaan zoeken. Vorige week zaterdag (18 augustus) hebben we nog in een aantal regionale dagbladen geadverteerd.” Hij ziet ook verloop; mensen die elders aan het werk gaan of voor een andere Helicon-vestiging kiezen. “Hoe zich dat ontwikkelt, dat heb je niet in de hand. Je kunt ook niet voorspellen hoe de onderlinge concurrentie wordt, of scholen bijvoorbeeld met bonussen gaan werken om docenten te trekken.”

Structureel

“In zijn algemeenheid zie je dat er in tijden van hoogconjunctuur, zoals nu, een trek naar het bedrijfsleven is”, schetst Weide. “Waar vroeger docenten een

school zochten, is het nu andersom. De school zoekt docenten.” Dat bevestigt Bruins. “Je ziet dat ook in de manier waarop je met elkaar spreekt. Zaken die vroeger niet bespreekbaar waren – later beginnen bijvoorbeeld en eerder weg -, zijn nu onderhandelbaar. Als iemand goed is, dan zoek je daar een oplossing voor.”

Weide ziet weliswaar een groeiend probleem en oplopende spanning bij scholen, maar hij verwacht dat het voorlopig nog lukt om vacatures te vullen met bekwaam personeel. “Het zal wel lastiger worden; met een piek in het lerarentekort voor het voortgezet onderwijs zo rond 2010-2011.” “Dat is al over drie jaar”, merkt Voets op. “Ik schat in, ook gezien de leeftijdsopbouw bij Helicon, dat het hier, als het komt, toch wat later komt.”

Er moeten structurele maatregelen komen, vindt Jongma. “Oproepen van vut'ers is niet echt een oplossing.” Ze denkt aan salarisverhoging en andere maatregelen om de aantrekkelijkheid van het vak te verhogen en uit te stralen. “Veel te lang was het beeld naar buiten dat het onderwijs alleen maar kommer en kwel zou zijn. Er was natuurlijk de campagne: ‘Je groeit in het onderwijs.’ Dat is goed: je moet laten zien dat het onderwijs echt leuk is.” Een Commissie Leraren, onder leiding van SER-voorzitter Alexander Rinnooy Kan, zal in september adviseren over de aanpak van het lerarentekort.

Aantrekkelijk

Scholen houden ook intern al rekening met het dreigende lerarentekort. Bruins: “We proberen het voor docenten aantrekkelijk te maken om hier te werken. We bieden ze direct begeleiding en ondersteuning. Ze krijgen volledig vergoede studiemogelijkheden, tegen financiële vergoeding. Ze kunnen zich breed ontwikkelen. We zorgen dat ze het op alle mogelijke manieren naar de zin hebben. Bij stagiaires ga je al screenen.”

Want, vervolgt hij, “we vinden het belangrijk dat we alle lessen kunnen draaien. Er is ook druk van de Onderwijsinspectie. Dan kun je wel rigoureuze maatregelen nemen zoals grotere

Commissie Leren

Minister Plasterk (OCW) heeft dit voorjaar een (tijdelijke) Commissie Leraren ingesteld die hem zal adviseren over de aanpak van het lerarentekort, de werkdruk op de leraar, de bewaak van beroepskwaliteit en aantrekkelijkheid van het leraarschap voor zittend en nieuw personeel.

Onderwerpen die in samenhang op tafel komen zijn onder meer de kwaliteit van lerarenopleidingen, belonings- en functiedifferentiatie, loopbaanperspectief, omvang lestaak, hoeveelheid contacturen en onderwijsontwikkeling.

OCW constateert in een brief aan de Kamer dat ontwikkelingen als schaalvergroting en autonomie geleid hebben tot nieuwe taken in de school op het terrein van beleid en beheer, met consequenties voor de leraar (takenpakket, vakinhoud, werkdruk).

De minister wil nu graag een actieplan op de lange termijn, maar ook maatregelen die op korte term effect hebben (quick wins). Het gaat om het hele onderwijsveld, van primair tot hoger onderwijs.

De instelling van deze commissie komt voort uit het coalitieakkoord. Het kabinet heeft daarin uitgesproken te streven naar minder werkdruk en meer kwaliteit in het onderwijs. Volgens minister Plasterk is de arbeidsmarkt voor leraren op dit moment in evenwicht. Maar vanaf 2010 dreigt er door vergrijzing een groot tekort aan leraren te ontstaan, vooral in het voortgezet onderwijs.

Voorzitter van de commissie is SER-voorzitter Rinnooy Kan. Andere leden zijn Andrée van Es (in 1993 voorzitter van de Commissie Toekomst Leraarschap), Marc Vermeulen (IVA, Universiteit Tilburg), Marijk van der Wende (hoogleraar Comparative Higher Education Policy Studies, Universiteit Twente), Fons van Wieringen (Onderwijsraad en hoogleraar Onderwijskunde UvA), Annet Koil (SBL) enkele leraren en een schooldirecteur.

klassen, maar dan worden docenten weer ontevreden. Dat is geen oplossing.” In eerste instantie pogen Wellantvestigingen de zaak afzonderlijk te organiseren, maar als de noodzaak er is, dan gaan ze elkaar wel bellen. □